

ἀσημεξὰ ἡ, Λεξ. Δημητρ. (λ. ἀσημοχόρτι).

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τῆς καταλ. -εά.

Πόλις τραχύφυλλος φυομένη πλησίον ὑδάτων τῆς ὁποίας τὰ φύλλα ἔχει χρησιμεύουν διὰ τὴν διὰ τριβῆς ἀναστίλβωσιν ἀργυρῶν σκευῶν.

ἀσημείωτος ἐπίθ. λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. ἐνιαχ. ἀσημείουτος Εὗρ. (Κονίστρ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀσημείωτος.

1) Ὁ μὴ σημειωθεὶς λόγ. σύνηθ.: "Ἄφησα τὰ ἔξοδα ἀσημείωτα καὶ τώρα δὲν τὰ θυμοῦμαι. 2) Ὁ μὴ ἔχων σωματικὸν ἔλαττωμα, ἀρτιμελῆς Λεξ. Πρω.: Τὸν κακὸν τὸν ἄνθρωπον δὲν τὸν ἀφίνει ἀσημείωτο. Συνών. ἀσημάδευτος 1 β, ἀντίθ. σημειωμένος (ἰδ. σημειώνω).

ἀσημένιος ἐπίθ. κοιν. ἀσημένιο Ἀπούλ. ἀσημένιες Τσακων. ἀσ' μένιος Σκῦρ. ἀσημένιους Θράκη. (Άδριανούπ.) Μακεδ. (Σιάτ.) ἀσ' μένιους Θεσσ. Θράκη. (Άδριανούπ.) Μακεδ. (Βελβ. Σιάτ.) ἀσ' μένιους βόρ. Ἰδιώμ. ἀδ' μένιους Θεσσ. κ.ά. ἀσ' μένιους Θράκη. ἀσ' μέρηνους Στερεολλ. (Αιτωλ.) ἀδ' μέρηνους Θεσσ. ἀσουμένιος Α. Ρουμελ. (Σωζόπ.) ἀσημένιος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. "Οφ. Τραπ. Χαλδ.) ἀσημένιος Α. Ρουμελ. (Καρ.) Κάρπ. Κύπρ. Κῶς Μεγίστ. Πόντ. (Κοτύωρ.) Ρόδ. Σύμη. ἀσ-σημένιος Χίος (Πυργ.) ἀσημένιους Λυκ. (Λιβύσσ. Μάκρ.) ἀσημένιες Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) ἀτοσημένιος Χίος (Καρδάμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τῆς καταλ. -ενίος. Ἰδ. ΓΧατζίδ. MNE 2,118. Ἡ λ. παρὰ Δουκ. Ὁ τύπ. ἀσημένιος καὶ μεσν. Ἰδ. Μαχαιρ. 1,76 (ἐκδ. RDawkins) «εἶχαν ποίσειν τὰ καρτέα ἀσημένα».

A) Ἐπιθετικ. 1) Ὁ ἐξ ἀργύρου κατεσκευασμένος, ἀργυροῦν ἔνθ' ἀν.: Ἀσημένιος δίσκος. Ἀσημένια ἀλυσίδα. Ἀσημένιο κουμπὶ-ποτήρι-ρολόι κττ. Ἀσημένια ποτήρια-μαχαιριὰ κττ. κοιν. Ἀσημένη ζῶσι Καρ. Ἀσημένεν καυκίν Τραπ. Ἀσημένο Παναγία Κοτύωρ. Ἀσημένῳ δαχτυλίδι. "Οφ. || Φρ. Τρώει μ' ἀσημένια κοντάλια (εἶναι πλούσιος) Αθῆν. Τ' ἔκαμι ἀσ' μένια τὴ δ' λειά (ἐκέρδισε τὴν ὑπόθεσιν ἀφοῦ ἔξωδευσε πολλὰ εἰς δικαστικὰ καὶ εἰς δῶρα) Βογατσ. || Γνωμ. Ἡ ποππαδικὴ εἶνιν ἀσημένη βρύσι Λιβύσσ. || "Ασμ.

"Η μοῖρα ποῦ σ' ἐμοίρανε ἀδράχτια εἰχε ἀσημένια Πελοπον.

Τὴν Παναγία τὴν ἔταξα καντήλιν ἀσημένο νὰ φέρῃ τὸν πατέρα μου, γιατὶ τὸν ἀναμένω Μεγίστ.

Κὶ τὸν σπαθὶ τὸν διμισκὶ μὶν ἀσημένῳ τὴν χούφτα (ν=τὴν) Σιάτ.

Κὶ τὰ στιφανούδεματα, | ὥχον, Χριστέ μ' ἀπόθανα, αχ, κ' ἵκεῖνα ἀσημένια, | πάλ' ἀλλούμουνον σὶ μένα 'Αδριανούπ.

Βάνει κατάρτια δρούτζινα, ἀδένες ἀσουμένιες Σωζόπ. Ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀσημένιος καὶ κύρ. ὄν. Κύθν. κ.ά. καὶ θηλ. Ἀσημένια πολλαχ. Μέντα Εὗρ. (Αὐλωνάρ.) Συνών. ἀνάργυρος (II), ἀργυρένιος, ἀργύρινος, ἀργυρίτικος, ἀργυρὸς 1, ἀσημίτικος, ἀσημός. 2) Ὁ οἰονεὶ ἀργυροῦν, δὲ τὸ χρῶμα ἀργυροῦν ἔχων σύνηθ.: Ἀσημένια θάλασσα. Ἀσημένια μαλλιὰ σύνηθ. || "Ασμ.

"Εχασα τὸ λαγγαρνί, | ποῦ χε τὸ χρυσό μαλλί, τ' ἀσημένιο κέρατο ἀγν. τόπ. 3) Μεταφ. ἀγαθός, ἐπὶ ἀνθρώπου Στερεολλ. (Αιτωλ.): Εἴνι ἄνθρουπος ἀσ' μέρηνους.

B) Οὐδ. οὐσ. 1) Ἀργυροῦν νόμισμα Πελοπον. (Βούρβουρ. Λάστ.) Σκῦρ. 2) Ρωσικὸν ρούβλιον Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Χαλδ.) 3) "Υφασμα ἐκ βομβυκίου λευκανθέντος (διὰ τὸ ἀργυρῖζον χρῶμα) Κῶς.

ἀσήμι τό, ἀσήμιν Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ. Οιν. Τραπ.) ἀσήμι κοιν. καὶ Ἀπούλ. Καππ. (Σίλατ. Σινασσ.) ἀσ-σήμι Χίος (Καμπιά) ἀτοσήμι Χίος ("Άγιος Γεώργ. κ.ά.) ἀσήμι Τσακων. ἀσήμι Καππ. ἀσήμι Βιθυν. ἀσήμι Εὗρ. (Στρόπον.) Μακεδ. (Βελβ. Βλάστ.) ἀσήμι' βόρ. Ἰδιώμ. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ. "Οφ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) ἀσήμι' Καππ. ('Ανακ. 'Αραβάν.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. ἀσήμιον, δὲ ἐκ τοῦ μεταγν. ἀσημον. Καὶ οἱ τύπ. ἀσήμιν καὶ ἀσήμι μεσν. Περὶ τῆς λ. ιδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Αθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. 'Αρχ. 77.

1) Τὸ μέταλλον ἀργυροῦς κοιν. καὶ Ἀπούλ. Καππ. ('Ανακ. 'Αραβάν. Σίλατ. Σινασσ. κ.ά.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οιν. "Οφ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: "Ἀσήμι νὰ πιάνης, χῶμα νὰ γένεται! (ἀρά) Πελοπον. (Λακων.) || Φρ. 'Ἀσήμιν καὶ μάλαμαν παιδίν ἔνι (πολὺ καλὸ) Κερασ. || "Ασμ.

"Ἐνας τοῇ πάει μάλαμα κι ἄλλος τοῇ πάει ἀσήμι, δ τοίτος δικράνος τοῇ πάει τὸ γατάνι Βιθυν.

T' ἀμμάθια σού 'ναι δυὸς λογιῶ ἀσήμι καὶ χρυσάφι, σφάζουν γαρδές, παιόνουν ψυχές, δὲ δάνουνε νισάφι, Κρήτ.

"Ἀσπρον ἔν' τὸ χαρτὶ το' ἀσπρο τὸ χερόνι
ἀσπρο τοσαὶ τὸ χαλάζι το' ἀσπροι οἱ κρίνοι
ἀσπρο τὸ σφόντυλό σου το' οἱ βραχιόνοι,
'ς τὸ πέτ-το σου βαστᾶ δυὸς μῆλα ἀσήμι

• Απούλ. (Στερενατ.) Ἡ λ. καὶ ώς τοπων. "Ανδρ. Κρήτ. β) Τὸ ἀργυροῦν χρῶμα ΚΠαλαμ. Καημοὶ λιμνοθάλ. 104: Ποίημ.

Ρούγα πλατειά, ἀποπάνω τους πατήστε πρὸς τῆς μεγάλης θάλασσας τ' ἀσήμια.

2) Πληθ., ἀργυρᾶ κοσμήματα "Ανδρ. Πελοπον. (Σουδεν.) κ.ά.: "Άσμ.

Nὰ μπῆ διηδός μὲ τ' ἀρματα κ' ή νεὰ μὲ τὰ ἀσήμια "Ανδρ.

— Nύφη, βροντᾶν τ' ἀσήμια σου καὶ μᾶς ἀκούει δι Χάρως!
— Eγὼ τ' ἀσήμια τὰ πετάω, | τοὶς ἀλλαξὶς τοὶς βγάνω Σουδεν.

Βαροῦν τ' ἀσήμια 'ς τὰ βυζιὰ καὶ τὰ κομπιὰ 'ς τὰ στήθη ἀγν. τόπ. 3) Αργυροῦν νόμισμα "Ηπ. (Ζαγόρ.) Πελοπον. (Κόκκιν. κ.ά.): Nὰ ίδοῦμε ποιὸς θὰ βρῇ τ' ἀσήμι ἐφέτο, ποιὸς θά 'ν' δι τυχερός (ένν. τὸ ἀργυροῦν νόμισμα τῆς νυφοκουλούρας) Κόκκιν. || "Άσμ.

"Εχει τὸν βρὲ ἀμέτρητον, ἀσήμι κι λονγάρι Ζαγόρ.

Δὲ θέλω γὰρ τ' ἀσήμια σας μηδὲ τὸ μάλαμά σας Πελοπον. Η σημ. καὶ ἐν Ερωτοκρ. (ἐκδ. ΣΞανθουδ.) A 1870 «γιατὶ γυρέψειν ἥθελε ἀσήμι γὴ τορνέσα». Συνών. ἀσημοπαρᾶς. 4) Ἐπιθετικ., ἀργυροῦν Θήρ. (Οία): "Άσμ. Μαλαματένιες μον σταυρὲ κι ἀσήμι δαχτυλίδι
ως πότε θὰ μοῦ κρύβεσαι μέος 'ς τὸ πορταλαμίδι;

ἀσημικὸ τό, ἀσημικὸν Πόντ. (Κερασ. Σάντ. κ.ά.) ἀσημικὸ κοιν. ἀσημ'κό βόρ. Ἰδιώμ. "σημ'κό Μακεδ. (Βλάστ.) Πληθ. ἀσημικὰ Τσακων.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀσημικό. Ἰδ. ΓΧατζίδ. ἐν Επιστ. Επετ. Πανεπ. 13 (1916/7) 204. Ἡ λ. καὶ ἐν χειρογράφῳ σημειώματι τοῦ ἔτους 1406. Ἰδ. Byzant. Zeitschr. 6,545 «εἴτε ἀσημικὰ καὶ λαμπριάτικα».

Καθ' ἐνικ. περιληπτικῶς ἡ κατὰ πληθ., τὰ ἀργυρᾶ κοσμήματα ἡ σκεύη ἔνθ' ἀν.: T' ἀσημικό της δὲ λέγεται. Κληρονόμησε πολλὰ ἀσημικά. Πούλησε τ' ἀσημικά του κοιν. "Εχ' τ' ἀσημ'κό μι τοὺς καντάρ' Στερεολλ. ('Αράχ.) || "Άσμ.

"Ανοιξε τὴ γαστέλλα μου τὴ μαυραραχνιασμένη
καὶ δῶσ' τ' οὐλὰ τὰ φοῦχα δου καὶ οὐλὰ τ' ἀσημικά δου
Κρήτ. (Βιάνν.) — Ποίημ.

"Ηρθε ἀπ' τὴν Πόλιν νεὸς πραματευτῆς
μὲ διαλεχτῆ πραμάτευα | μ' ἀσημικὰ καὶ χρυσικὰ
καὶ μὲ γλυκὰ καὶ μαῦρα μάτια

ΙΓρυπάρ. ἐν Ἀνθολ. Η' Αποστολίδ. 66.

ἀσημις ἐπίθ. Λεξ. Πρω. Δημητρ. ἀσημιδὸς Λεξ. Βλαστ.
347. Οὐδ. ἀσημὶ σύνηθ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίς.

'Ο ἔχων ἀργυροῦν χρῶμα σύνηθ. : Χρῶμα ἀσημί. 'Ασημὶ καπτέλλο - φόρεμα σύνηθ. Φύλλα ἀσημιὰ ΑΚαμπάν. ἐν Ἀνθολ. Η' Αποστολίδ. 131. Πῆγαν 's τὴ χάρι τῆς σωρὸ τ' ἀσημιὰ τάματα Λεξ. Δημητρ. || Ποίημ.

Φουστανελλίσα φόρας ζυγιασμένη
καὶ κάλτσες καὶ τσαρούχια φουντωτά,
παραγγελὰ ἀπ' τὰ Γάννενα φερούμενη,
γαντζούδια Πρεβεζάνικα, ἀσημιὰ

ΜΜαλακάσ. ἐν Ἀνθολ. Η' Αποστολίδ. 221.

ἀσημίτικος ἐπίθ. "Ηπ. Κάρπ. Χηλ. Χίος — Λεξ.
Βλαστ. 347 ἀσημίτικος Χίος (Καρδάμ.) ἀσημίδικος
Χίος (Δαφν.) ἀσημίτικος Πελοπν.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτικος. 'Η λ. καὶ παρὰ Σομ.

'Αργυροῦς ἔνθ' ἀν.: Φούντα ἀσημίτικη Κάρπ. Κούπλα
ἀσημίτικη Χίος Λαχτυλίδια ἀσημίτικα αὐτόθ. || "Άσμ.

Νὰ χτίσουν ἀργυρὸ λουτρὸ | μὲ σιντριβόλια δεκοχτὼ
μὲ γοῦρνες ἀσημίτικες, | δμοφες καὶ ζαρίφικες
Χηλ.

Βέργα μον - ν - ἀσημίτικη, σπαθί μον διαμαντένιο
"Ηπ.

Καλῶς το τὸ σεντούκι μον τ' ἀσημοκλειδωμένο,
πῶς τ' ἄφηκ' ἀσημίτικό, το 'βρα μαλαματένιο
Πελοπν. Συνών. ίδ. ἐν λ.. ἀσημένιος Α 1.

ἀσημο - σύνηθ.

Θέμα τοῦ οὐσ. ἀσήμι.

Συντίθεται ώς α' συνθετ. συνήθως ἐν τῇ ποιήσει 1)

Μετ' οὐσιαστικῶν πρὸς δήλωσιν **α)** "Οτι εἰναὶ τι ἔξ ἀργύρου κατεσκευασμένον, οἰον: ἀσημάγκιστρο, ἀσημόβολο, ἀσημόζωη, ἀσημοθήκαρο, ἀσημόκλειδο, ἀσημοκύδονο, ἀσημόπαιδο, ἀσημοπαρᾶς, ἀσημοποκάμισο, ἀσημόσυρμα, ἀσημότελο κττ. **β)** "Οτι εἰναὶ τι δι' ἀργύρου κεκοσμησμένον, οἰον: ἀσημοκουμπούρα, ἀσημομάχαιρο, ἀσημομαχραμᾶς, ἀσημόσπαθο, ἀσημοτραχηλὰ κττ. **γ)** "Οτι ἔχει τι χρῶμα ἀργυροῦν, οἰον: ἀσημόλευκα, ἀσημομέταξο, ἀσημομπογά, ἀσημόσκονι, ἀσημοφέγγαρο κττ. **δ)** "Οτι ἔχει τι σχέσιν πρὸς τὸν ἀργυρὸν, οἰον: ἀσημόνερο, ἀσημόσκονι κττ. **2)** Μετ' οὐσιαστικῶν πρὸς σχηματισμὸν ἐπιθέτων δηλούντων τὸν ἔχοντα ἀργυροῦν ἡ ἀργυρόχρονον τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθετικὸν σημανόμενον, οἰον: ἀσημόθωρος, ἀσημομάνικος, ἀσημοπρόσωπος, ἀσημόστηθος - ἀσημοστήθω κττ. **3)** Μετ' ἐπιθέτων πρὸς δήλωσιν διτὶ τὸ ὑπὸ τοῦ β' συνθετικὸν σημανόμενον γίνεται δι' ἀργύρου ἡ ἀργυροῦ ἀντικειμένου, οἰον: ἀσημοβουλλωμένος, ἀσημογανωμένος, ἀσημοζυμωμένος, ἀσημοκαμαρωτός, ἀσημοκέντητος, ἀσημοκλειδωμένος, ἀσημοχιτισμένος, ἀσημόχυτος κττ. **4)** Μετὰ ρημάτων πρὸς δήλωσιν **α)** "Οτι γίνεται τι δι' ἀργύρου, οἰον: ἀσημοδένω, ἀσημοκαπνίζω, ἀσημοστολίζω κττ. **β)** "Οτι δμοιάζει πρὸς τὸν ἀργυρὸν, οἰον: ἀσημοβροντῶ, ἀσημοφέγγω, ἀσημοφέρων κττ.

ἀσημόβεργα ἡ, "Ηπ. Πελοπν. (Λακων.) ἀσημόβιργα Θεσσ. ("Ολυμπ.) Στερελλ. (Παρνασσ.)

'Εκ τῶν οὖσ. ἀσήμι καὶ βέργα.

'Αργυρᾶ φάβδος ἔνθ' ἀν.: Τὰ παλαιὰ τὰ παλάτια εἰχαν παράθυρα φραγμένα μ' ἀσημόβεργες "Ηπ. || "Άσμ.

Νὰ τὸν δείρουμι 'ς τὰ πόδια μ' ἀσημόβιργις,
νὰ τὸν δείρουμι 'ς τὰ χέρια μὲ ποιαντάφυλλα

"Ολυμπ.

Βέργα μον, ἀσημόβεργα, κυπαρισσιοῦ φουντάνι,
νὰ ζήσ' οὐ βασιλέας μας κ' ἴμετς ἀς πάμ' κουρεάνι
Παρνασσ.

ἀσημοβεργετάκι τό, Νάξ. ("Απύρανθ.)

'Εκ τῶν οὖσ. ἀσήμι καὶ βέργεττα καὶ τῆς καταλ. -άκι.

'Αργυροῦς δακτύλιος: "Άσμ.

'Ασημοβεργετάκι μον, 'ύρου τριύρου τζένια,
μὲ τὴ γαρδιὰ μον σ' ἀγαπῶ, μόνο μὴν ἔχης ἔγροια
(τζένια = διακοσμήσεις).

ἀσημοβέργινος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀσημοβέργενος Νίσυρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι βέργα καὶ τῆς καταλ. -ίνος.

'Ο ἔξ ἀργυρῶν φαβδίων κατεσκευασμένος: "Άσμ.

'Ασημοβέργενο κλονβὶ μοῦ κάμαν νὰ καθίσω
νὰ μὴ συναπαντειούμεστε γιὰ νὰ σὲ λησμονήσω.

ἀσημόβιολο τό, ἀμάρτ. ἀσμόβουλον Στερελλ. (Ναύπακτ.)

'Εκ τῶν οὖσ. ἀσήμι καὶ βόλι.

'Αργυρᾶ σφαῖρα ὅπλου: Νὰ φκειάης ἐνα ἀσμόβουλον νὰ γιουμίης τὸν τ' φένι σ'.

ἀσημοβουλλωμένος ἐπίθ. Νάξ. ("Απύρανθ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τοῦ βουλλωμένος μετοχ. τοῦ φ. βονλωνω.

Σφραγισμένος μὲ ἀργυροῦν σφράγισμα: "Άσμ.

Γραφὴ σοῦ πέδω, μάθια μον, ἀσημοβουλλωμένη,
καὶ μὲ τὸ αἷμα τοῦ καρδιᾶς τὴν ἔχω καμωμένη.

ἀσημοβραχιολάτος ἐπίθ. Ζάκ.

'Εκ τῶν οὖσ. ἀσήμι καὶ βραχιόλι καὶ τῆς καταλ. -άτος.

'Ο ἔχων ἀργυροῦν βραχιόλιον: "Άσμ.

Τίρος εἶναι τὰ πρόβατα τ' ἀσημοκουδουνάτα,
τίνος εἶναι καὶ τὰ σκυλλὰ τ' ἀσημοβραχιολάτα;

ἀσημοβροντῶ ΚΠαλαμ. Τραγούδ. πατρ. 29.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τοῦ φ. βροντῶ.

'Ηχω ώς δ ἀργυρος: Ποίημ.

Κ' ἔκει π' ἀσημοβρόντησαν 'ς τὴ μέση τ' ἀρματά της
ἀντάμ' ἀσημοβρόντησεν ἀντρίκεια κ' ἡ καρδιά της.

ἀσημογάιτανο τό, "Ηπ. — Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τῶν οὖσ. ἀσήμι καὶ γαϊτάνι.

Τὸ ἔξ ἀργυροῦ νήματος πλεκτὸν κορδόνι.

ἀσημογάιτανος ἐπίθ. "Ηπ. ἀσμογάιτανος "Ηπ.
(Ζαγόρ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσημογάιτανο.

'Ο πεποικιλμένος μὲ κορδόνια ἔξ ἀργυρῶν νημάτων
ἔνθ' ἀν.: "Άσμ.

Φορεῖς φουστάνι λαχουρὶ, πανέμορφη κυρά μον,
καὶ σκούφια ἀσημογάιτανη καὶ σφάζεις τὴν καρδιά μον

"Ηπ.

ἀσημογανωμένος ἐπίθ. Κρήτ.

'Εκ τοῦ οὐσ. ἀσήμι καὶ τοῦ γανωμένος μετοχ. τοῦ φ. γανώνω.

'Επηργυρωμένος, ἐπάργυρος: "Άσμ.

Γιὰ ἵδε κουδούνια τὰ φοροῦν ἀσημογανωμένα.

